

MAGYAR LAPOK

BUDAPEST

X. évfolyam, 207 (2769) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Németország és szövetségesei mellett kívánnak harcolni a Szovjetunió népei

Hitlert és a keresztény hitet élteti egy fogságba került szovjet katona levele. Ujabb szakasza előtt áll a háború

Berlinből jelentik: (B. T.) A Völkischer Beobachter helyszíni tudósítást közöl a Leningrád elleni harcokról. A Leningrád körüli vasgyűrű állandóan szűkül — mondja a tudósítás — s onnan nincs kiút. A szovjet légierőnek nagyrészt is itt vonták össze.

Helsinki-ből jelentik: (NTI) Egy Karéliában fogságba esett szovjet katonának a kabátjába varrva értékes levelet találtak, amely a Führerhez, Mannerheim tábornagynak és a finn hadsereghez volt címezve. A levél így szól:

— Mi, a Szovjetunió népei a szövetségeseink mellett akarunk harcolni és lázas türelmetlenséggel várjuk, hogy mikor tűnnek el a zsidók és kommunisták. A Szovjetunió több vezető férfa — folytatja a levél — sikraszállt a boldogabb jövőért, de ezeket a zsidó és kommunista bakók kivégezték. Egész életünkben állandóan adókat és kölcsönöket facsarnak ki belőlünk. Éljen Hitler, a népek szabadítója! Éljen a keresztény hit! — fejeződik be a szovjet katona levele. (MTI)

A SZOVJET SAJÁT RENDSZERÉNEK RABJA LETT

A Völkischer Beobachter „A szovjet tervezdalkodás vége” című cikkében megállapítja, hogy a Szovjet máris saját rendszerének a rabja. Fegyverkezési mámorában megkészszerzte, sőt megháromszorozta a nagyvárosok és fegyverkezési központok lakosságának számát. Például a körülzárt Pétervárból öt-hatmillió ember szorong. Ez a tömeg megoldhatatlan közellátási feladatot ró a Szovjetre.

LONDONBA ÉRKEZETT A WASHINGTONI SZOVJET NAGYKÖVET

Stockholmi hír szerint — mint a Mai Nap értesül — a moszkvai konferenciát azért tüzték ki későbbi időpontra, mert azon túlnyomórészt a távolabbi jövőre vonatkozó terveket akarják megvitatni. A washingtoni szovjet nagykövet, utban Moszkva felé, vasárnap Londonba érkezett.

AZ OROSZ TÉL NEM AKADÁLY A NÉMETEK ELŐTT

Berlinből jelentik: A német lapok — mint a Pest értesül — csak elszórtan tartalmaznak külön fejtegetést a keleti harcok katonai eseményeiről. Azok a cikkek, amelyek erről szólnak, határozottan derűs hangulatúak és rámutatnak arra, hogy ha a véderőparancsnokság már na-

pok óta azt ismételi jelentéseiben, hogy a hadműveletek sikerrel folynak, ezzel tulajdonképpen a közeljövőben várható nagy eredményeket jelzik. A keleti harctéren folyó harcot úgy jellemzik, hogy támadás és védekezés, megerősített helyek ellen való előretörés és megnyert területek szivós védelme alakítja a mostani küzdelmeket. Találhatunk már olyan megjegyzéseket is, amelyek úgy látszik téli hadjáratra készítenek elő a Szovjet ellen. Ezek a megjegyzések egyes angol kijelentésekre adott válaszokban hangzottak el. Eszerint angol részről hiába reménykednek abban, hogy a közelgő tél megakasztja a német előnyomulást.

A Frankfurter Zeitung ezt azzal egészíti ki, hogy 1913-ban sem az orosz tél viszontagságai voltak döntőek katonai szempontból, hanem a bomlás tünetei okozták Napoleon seregének szerencsétlenségét. Fontos mozzanatként emeli ki a lap, hogy a rendes időjárás fejlődését véve alapul, még hét-nyolc hét van hátra az orosz tél beköszöntéséig.

A háborús politikai és diplomáciai szempontból a német sajtó fejtegetésének központjában még mindig Roosevelt legutóbbi bejelentése áll. A lapok nem vetnek fel újabb szempontokat az amerikai hajóhadnak kiadott parancs megítélése szempontjából, de az a körülmény, hogy a német sajtó ilyen tartósan foglalkozik vele, határozott bizonyítéka annak, hogy milyen nagy jelentőséget tulajdonítanak a németek az elnök parancsának. Az olvasónak az az ér-

Jelentős állásokat foglaltak el Tobruk arcvonalán a német-olasz csapatok

Hadműveleti övezet (Stefani) A Stefani iroda észak-afrikai hajtudósítója jelenti, hogy az olasz és német csapatok a 14-re virradó éjjel újabb sikereket értek el Tobruk arcvonalán és jelentős állásokat foglaltak el. A tengely csapatai az első ellenséges záró-

zése, hogy a népek a mostani háború újabb szakaszának kezdete előtt állanak.

UJABB HORVÁTLÉGIÓK INDULNAK A BOLSEVIZMUS ELLENI HARCRA

Rómából jelentik: (Stefani) Stanzer tábornok, az Olaszországban látogatásban lévő horvát katonai küldöttség vezetője a Stefani iroda munkatársa előtt meleg szavakkal fejezte ki a horvát nép mély hálóját Olaszország és a Duce iránt a fiatal Horvátországnak nyújtott segítségért. Megállapította ezután, hogy az olasz-horvát együttműködés minden téren fejlődőben van. Ezután közölte, hogy újabb horvát önkéntes légiók mennek a keleti arcvonalra, de előbb Olaszországban tökéletesítik kiképzésüket. A bolsevista ellenes harcban való részvétellel Horvátország szellemi és anyagi tekintetben is a tengelyhatalmak mellé állt, mint ahogy továbbra is mellettük lesz mindenkor a jövőben is. (MTI)

tűz leküzdése után, igen heves tűzerőségi ellenállásba ütköztek. Az ágyú- és géppuskatüzeléssel szemben is sikerült elérniük az ellenséges csapatokat és birtokba venniük azok állásait. Az itt vívott harcok, valamint az egyéb szakaszokon lezajlott járőrészakozások során, az ellenség jelentős veszteséget szenvedett és sok halottat hagyott hátra a hadszíntéren. A tengelycsapatok igen sok foglyot ejtettek és jelentős zsákmányra tettek szert. (MTI)

EREDMÉNYES NÉMET TÁMADÁS ALEXANDRIA KIKÜTŐJE ELLEN

Berlinből jelentik: (NTI) A német légi haderő mára virradó éjszaka megismételte eredményes támadásait Alexandria kikötője ellen. Az elért eredmények részletei még nem ismertek. Szeptember 14-ikén eredményes támadást intéztek a német repülőgépek brit gépjárművek és páncélos gyülekezések, sátorárok és élelmiszerraktárak ellen Egyiptomban. Más német harci gépek sok bombát dobtak tobruki célpontokra.

AMERIKA NÉPE NEM HELYESLI ROOSEVELT BEJELENTÉSÉT

Newyorkból jelentik (Stefani): Wood tábornok, az Americo First bizottság elnöke bejelentette, hogy Roosevelt elhatározását, amely tüzelést rendel el a tengely hajóival szemben, sem az amerikai nép, sem a kongresszus nem osztja. (MTI)

Amszterdamból jelentik (NTI): A moszkvai értekezleten résztvevő amerikai küldöttség több tagja és a washingtoni szovjet nagykövet vasárnap este repülőgépen Londonba érkezett. (MTI)

Bárdossy miniszterelnök beszámolt a törvényhozás külügyi bizottsága előtt a németországi megbeszélésekről

Délután az összeíérhetetlenségi bizottság ülészik

Budapestről jelentik: Hétfőn délután összeült a képviselőház és felsőház külügyi bizottsága, hogy meghallgassa a miniszterelnök beszámolóját a németországi tárgyalásokról.

A miniszterelnök a kormány tagjai előtt szombat délelőtt mondott részletes tájékoztatót a vezéri főhadiszálláson folytatott tanácskozásról és a külpolitikai helyzetről. Rámutatott arra, hogy Németország a hagyományos fegyverbarátság szellemében a legteljesebb megértést tanúsította Magyarország iránt.

A képviselőház külügyi bizottságát hétfő délelőtt negyed 12 órára hívták össze. A miniszterelnök tájékoztatta a törvényhozás külügyi bizottságát a németországi megbeszélésekről, illetve azok eredményeiről. A felsőház külügyi bizottságát délután két órára hívták össze. Az ülés tárgya a külügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök tájékoztatója a külpolitikai helyzetről. Ma délután az országgyűlés tagjainak összeférhetet-

lenségéről szóló törvénytervezet tanulmányozására kiküldött bizottság ülészik.

FRANCIA VÉLEMÉNY A HORTHY-HITLER TALÁLKOZORÓL

Vichyből jelentik: (MTI) A francia közvélemény változatlanul nagy jelentőséget tulajdonít Horthy kormányzó és Hitler vezér és kancellár találkozásának. Ugy hiszik, hogy az eszmecsere eredménye gyakorlati téren is megnyilvánul a keleti eseményekben. Nem tudnak ugyan semmi közelebbit a döntésről, de politikai körökben egyöntetűen az a vélemény, hogy a találkozó jelentősége jóval túllépi a pusztán udvariasság, vagy barátság kinyilvánításának keretét. A sajtó első oldalán közli a találkozó budapesti visszhangját ismertető táviratokat. A lapok ki-domborítják, hogy a magyar sajtó különös nyomatékkal szól Magyarország-nak és Németországnak a kommunizmus elleni együttműködéséről.

Radochay igazságügyminiszter Münchenben?

Münchenből jelentik: (NTI) Radochay László igazságügyminiszter, aki a német igazságügyi államtitkár megnevezésére Németországban tartózkodik, ma délelőtt Münchenbe érkezett.

Antonescu meggyilkolására uszítja a román népet az londoni rádió

Bukarestből jelentik: (Orient Rádió) A londoni rádió egyik legutóbbi román nyelvű adásában Antonescu meggyilkolására szólította fel a román népet. Ez az eljárás az egész román közvéleményben erős felháborodást és mély megvetést keltett. Valamennyi román lap a legélesebben ostromozza az angol hirverést. (MTI)

FELROBBANT EGY LŐSZERREL MEGRAKOTT HAJÓ A HELSINKI KIKÖTŐBEN

Helsinki-ből jelentik: A helsinki rádió tegnap este hivatalosan közölte, hogy egy löszerral megrakott nagy hajó a helsinki kikötőben két időzített bomba robbanása elpusztított. Másfél kilométeres körzetben minden ablak betört. Háztetők megrongálódtak és még a kémények is ledőltek. A robbanás közelében volt egy olajszállító hajó, amely szintén elpusztult. A szétfolyó olaj még másik két hajót is tönkretett. A kikötőberendezésében is súlyosak a károk. A robbanásnak több halottja és sebesültje van.

ELHAGYJA TEHERÁNT A MAGYAR, NÉMET, OLASZ ÉS ROMÁN KÖVETSÉG SZEMÉLYZETE

Ankarából jelentik a Mai Nap: Az angol fővárosból érkező hírek szerint Németország, Olaszország, Magyarország és Románia teheráni követségeinek személyzete kedden elhagyja az iráni fővárost. Arról még nem érkezett pontos jelentés, hogy milyen úton térnek vissza hazájukba, de azt hiszik, hogy Szírián és Törökországon utaznak keresztül.

Kinevezések és előléptetések a Hivatalos Lapban

A Hivatalos Lap pénteki száma közli, hogy Ophent István szatmárnémeti, György Sándor nagyváradai állami gimnáziumi ideiglenes altiszteket műszaki altisztekké; Koromozslay László máramaroszigeti állami leánygimnáziumi, Karácson Mihály szamosújvári, Jámor Sándor nagyszalontai és Czinege Mihály dési állami gimnáziumi ideiglenes altiszteket szakaltisztekké; Szabó József szatmárnémeti, özv. Fehér Péterné nagybányai állami gimnáziumi, Lokody Endre állami leánygimnáziumi, és Balogh I. Sándor nagyszalontai állami gimnáziumi ideiglenes altiszteket elsőosztályú altisztekké, Czinczás János szamosújvári, Tegzes Illés máramaroszigeti, Kira István nagykarolyi és Selyem Vencel gyergyószentmiklósi állami gimnáziumi ideiglenes altiszteket másodosztályú altisztekké nevezték ki.

Forradalom tört ki Iránban!

Kurd csapatok harcolnak legmodernebb fegyverekkel a megszállók ellen

Szófiából jelentik: (NTI.) Teheránból érkező hírek szerint Iránban váratlanul kitört a forradalom. Irán legkülönbözőbb részeiben kurd csapatok a legmodernebb fegyverekkel felszerelve váratlanul akcióra léptek a megszálló angol csapatok ellen. Az eddig beérkezett hírek szerint több tartomány teljesen a felkelők kezében van. Teheránban szombaton este kihírdették az ostromállapotot. A város különböző pontjain súlyos zavargások törtek ki és a felkelők mindenféle ellenállásra felszólító plakátokat ragasztottak ki. (MTI.)

Todt tábornok 50 éves

Dr Fritz Todt, a német hadiipari termelés legfelsőbb irányítója most ünnepelte ötvenedik születésnapját és ez alkalomból a Vezér főhadiszállásán személyesen üdvözölte. Todt neve elválaszthatatlanul egybeforr a Harmadik Birodalom szédületes aranyjellendülésével. A Todt-féle munkásszervezetek tagjai páratlan teljesítéssel mélyükkel ugyanolyan bámulatot váltak ki maguk iránt, mint a legyőzhetetlen német hadsereg. Már az átalakulás megindulásakor 1933-ban ott találjuk dr Todt mérnököt a német nemzetszocialista párt birodalmi vezetésében, ahol a gazdaságtudomány és munkatermelés szaknádója, az építész-mérnökök szakcsoportjának vezetője. A párttagok igen nagyra becsülik, mint világháborús repülő és párhadsereg, az SA kiváló tagját. Hitler Adolf már 1922-ben érintkezésbe lépett és ez az ismeretségi döntő módon befolyásolta egész életét és munkásságát.

A hatalom átrétele után Hitler kancellár a német útépitési ügyek főfelügyelőjévé nevezi ki és zsenialitása az útépitést valóságos művészeté emeli. Az egész világon páratlanul álló német úthálózat már maga is olyan alkotás, amely örökéletűvé tehetné nevét. Az új birodalmi legelső építőmestere azonban mint szervező is, csodálatos munkát végzett.

Főképpen az ő érdeme, hogy a kétmillió munkanélküli tömeg rövidesen bekapcsolódik a hatalmas aranytermelő munkába. Amidőn 1938-ban a Vezér azzal a feladattal bízta meg, hogy Németország védtelessen nyugati határát megerősítse, létrehozza a Westwallt, vagy Siegfried-vonalat és lehetővé teszi, hogy e mögött az áthághatatlan fal mögött a német nép biztonságban várhassa a keleti ellenség leküzdését és a teljes német véderő mozgósítását. Ez a hatalmas védőfal akadályozta meg, hogy Németország nem kényszerült már közvetlenül a háború kitörése után kétfrontos küzdelemre.

A véderő legfőbb parancsnoka vezérőrnagy rangra emeli és a négyéves terv keretében dr Todt, mint legfőbb meghatalmazott, irányítja a birodalom összes építkezéseit. Mint a német nemzetszocialista párt vezetésében a legfőbb technikai hivatal irányítóját, a német technika legelső reprezentánsa. Fegyverkezési és löszerrégi miniszterré történt kinevezésével azoknak a férfiaknak sorába lép, akik a Vezér közvetlen környezetében munkájukkal döntő befolyást gyakorolnak az egész háború irányítására. Ma ennek a férfiak kezében egyesül a német birodalom összes technikai feladatainak irányítása.

„A magyar ifjuságnak szebb jövőt kell teremtenie ezen az áldott földön”

Evnyitó a nagyváradai Szent László gimnáziumban

Nagyvárad. Saját tud. Lélekemelő ünnepség keretében kezdte meg nélfőn az 1941—42-es iskolai évet a Szent László-gimnázium. Az egyes felekezetek istentisztelete után háromnegyed 10 órakor az iskola tornatermében gyűlt össze az ifjuság Kiss József tankerületi főigazgató, Jakó Albert igazgató és a tanári kar jelenlétében. A Hiszekegy elnéklése vezette be a műsort. Utána Máthé Ferenc VI. oszt. tanuló szavalt Pusztai Sándor Magyar fiúk című költeményét. Jakó Albert igazgató nagyszzerűen felépített beszédében a magyarság hivatásáról beszélt.

— A magyar ifjuságnak nagy jövője és nagy hivatása van, — mondotta, — feltámadást és szebb jövőt kell teremtenie ezen az áldott földön. Minden magyarnak ezért kell dolgoznia s ha kell, ezért véreznie.

Andrássy Antal VIII. oszt. tanuló szavalta Mécs László Örökarcu magyar című költeményét. Majd Bobics László hittanár magyarázta meg jelkes beszédében a Szent László jel-

vény értelmét. Szent László szellemében kell dolgoznunk, küzdenünk egy éven át s aztán egy életen át.

Kiss József főigazgató nagyszzerű szavakban buzdította a csillogó szemű magyar fiukat munkára. Küzdelemre s ha kell, hősi halálra a magyar célért s a magyar feltámadásért. A Himnusz elnéklése zárta be a lélekemelő ünnepséget, amelyen az ifjuságon kívül a testvériskolák képviselői és szépszámú közönség is részt vett.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virággzik a mandula köve	6—P
Ne sárgulj, fűzfá!	8—50 P
Es ihály harcolt	8—P
égis élünk	7—P
„füzve,	5—P

Kaphatók könyvosztályunkban.

Az Actio Catholica 22. számú filmkritikája

„ESZMÉNYI ASSZONY”. Hamis erkölcsi alapokra épített érzélgős történet.

„SZÓKIK A KISLÁNY”. Léha jelenetekből összetakolt átlagon aluli francia bohózat.

„HAVASI VADVIRÁG”. Fekeszhatellen emberi szenvedélyek játéka költői megoldással, de komolyabb erkölcsi tartalom nélkül.

„LÉGY RESEN, ANDY HEARDY!” Szórakoztató kamasztörténet jóindulatu, de amerikai ízű erkölcsi felfogással.

„A HOLNAP HAJÓSA”. A gőzhajó feltalálójának küzdelmes élete egy romantikus szerelmi történet keretében. Erkölcsi szempontból kifogástalan.

„AKI A TENGERT LEIGAZTA”. Az amerikai lélekhez és gondolkodáshoz közelálló tanulságos film.

„EGYMÁSÉRT”. Amerikai család élelének válsága, ami a gyermek iránti szeretetet old meg. Erkölcsi szempontból kifogástalan.

„KISLÁNY, NAGY KALAND”. Amerikai bohózat emberi hibák szatirikus rajzával.

„STUKÁK”. Merész légi harcok hiraódszerű csoportosítása a német bajtársiasság szokásos kidomborításával, de néhány nem megfelelő kiszólással.

„VERA NIKOLAJEVSKA”. A társadalmi akadályokat legyőző szerelem romantikus története. Erkölcsi szempontból kifogás alá nem esik.

Tuka miniszterelnök kiáltványa a szlovák néphez

Pozsonyból jelentik: (Bud. Tud.) Tuka miniszterelnök és külügyminiszter kiáltványt intézett a szlovák néphez: A nagy Német Birodalom vezetése alatt 14 nemzet áll harcban a bolsevista veszedelemmel — mondja többek közt a kiáltvány. Az európai népközösség egyes tagjainak hősiessége most véget akar vetni a véres bolsevista uralomnak. Le fognak számolni európa népei azokkal is, akik a régi plutokrata világ és hatalma fenntartása érdekében az emberiség legnagyobb és legkegyetlenebb ellenségével szövöttek.

BERLINBE UTAZOTT A PÁRIZSI NÉMET NAGYKÖVET

Vichyből jelentik: (B. T.) A párizsi német nagykövet Berlinbe utazott. — Utazását a legutóbbi párizsi incidensekkel hozzák összefüggésbe. (MTI)

CSÜKKENTIK A KISSZAKASZOK SZÁMÁT A PESTI VILLAMOSON. Budapest, a Pest írja. A kisszakaszos utazást a budapesti villamoson csökkentik. A polgármester azt javasolta, hogy egyelőre a reggeli nagy megerhelés idején az üzemi kezdetétől fél 9-ig az egy kisszakaszos utazást szüntessék meg. Nem lesz kisszakaszos utazás a délutáni erős forgalom idején sem.

Kik nyertek az osztálysorsjátékon? Budapest, az Esti Ujság írja: Az osztálysorsjáték mai húzásán 20.000 pengőt nyert 58.323, 86.435, tízezer pengőt 22.311, 25.821, 46.254, 75.247, ötezer pengőt 4083, 67.747, négyezer pengőt 72.198, háromezer pengőt 77.060, kétezer pengőt 14.706, 50.331, ezer pengőt 19.904, 22.884, 51.141, 64.325, 74.153, 79.375, 80.688, 89.135.

Leningrád erődjébe erős német egységek törtek be

Egyre jobban szűkül a gyűrű a város körül. — Ujabb nagy sikerek várhatók a keleti arcvonalon

Roosevelt fölfegyverezteti a kereskedelmi hajókat

Vezéri főhadiszállás. (NTL.) A védő főparancsnoksága közli: Keleten a hadműveletek kedvező alakulása következtében új sikerek várhatók. Miután erős német egységek betörték Leningrád erődjének arcvonalába, feltartózatlanul folytatják a város bekerítését, noha az ellenség elkeseredetten védekezik. A Faroerszigetektől délre bombatalálattal súlyosan megrongáltunk egy ellenséges teherhajót. A szombati hadijelentés beszámolt arról, hogy a légierő sikeres támadást hajtott végre egy hajókaraván ellen. Ez alkalommal egy angol rombolót is találat ért. Észak-Afrikában német harcizépek angol léghajókat támadtak Tobruk körül. Az ellenség sem nap, sem éjjel nem hatolt be a birodalmi terület fölé. (MTL.)

UTAKAT, VASUTAKAT ÉS JÁRMŰVEKET PUSZTÍTOTTAK EL A NÉMET REPÜLŐK

Berlinből jelentik (NTL.) A német légi fegyvernem szeptember 14-én bombázott a keleti front középső szakaszán ellenséges hadoszlopokat és vasúti összeköttetéseket, sok tehergépkocsit és motoros járművet. Ezenkívül súlyos vereséget okoztak a menetelő hadoszlopoknak. Egy páncélvonatot súlyosan megrongáltak. A vasutvonalakat sok helyen elvagták. Német zuhanóbombázókból álló repülőraj 14-én eredményesen támadott a krími félszigetre vezető utak melletti erődítéseket. Ennek során súlyos találatok érték az ellenséges tüzérégi állásokat, tábori erődítéseket és megfigyeltek több tüzet és negyven jármű teljes elpusztulását. Ugyanakkor támadást intéztek egy repülőter ellen is és annak csarnokaiban tűz támadt. Több repülőgép a földön elpusztult. Két ellenséges gép megkísérelte a felszállást. A német bombák robbanásának nyomása azonban a még alacsonyan szálló repülőgépeket leterítette, úgy, hogy azok összetörték. (MTL.)

Berlinből jelentik (NTL.) A keleti arcvonalon szeptember 13-án változatlan heveséggel folyt a német légi-erő támadása az egész arcvonalon. Hevesen bombáztak bolsevik menetoszlopokat, páncélos és tábori erődjöket és megsemmisítettek két páncélgépkocsit. Egy fontos közlekedési vonal ellen is intéztek támadást Súlyos

veszteségeket szenvedett a szovjet emberben és anyagban Viluki és Berjatin környékén. A német légierő súlyos támadásai következtében összesen tíz szállítónovat és két páncélos megsemmisült. A németek el-

pusztítottak ezenkívül 322 tehergépkocsit és megrongáltak 150-et. A Krími félsziget nyugati csúcsa előtt német repülők egy háromezer tonnás hajót, a Dnyeper torkolatában 7 monitort találtak el. (MTL.)

Szovjetország rossz utai nem akadályozzák a német előnyomulást

Berlinből jelentik (NTL.) A Szovjet hadvezetőség a Szovjetunióknak rossz úthálózatát is belevette számításába abban a reményben, hogy a rossz utak akadályozzák a német előnyomulást és leküzdhetetlen nehézségeket gördítenek az utánpótlás elé. Ezzel szemben német hivatalos katonai körökben megállapítják, hogy a mindenütt azonnal munkába állított útépítő zászlóalj és a Todt szervezet munkásai leküzdötték minden nehézséget gyors fellépésükkel. Egyetlen német útépítő zászlóalj például néhány nap alatt 35 kilométer hosz-

szuságu utat állított helyre. anélkül, hogy a járműszlopok forgalmát a javítás ideje alatt meg kellett volna szakítani. Az út 12 kilométeres szakaszon mocsaras talajon vezet át és ezen a részen a nehéz járművek számára teljesen használhatatlanná vált. A szóban forgó zászlóalj ötezer munkanapnak megfelelő teljesítményei ismét használhatóvá tette az utat, azonkívül 22 kilométer hosszúságban kiterő utat is épített. Az építőanyagot sok kilométer távolságról kellett a helyszínre szállítani. (MTL.)

Kudarcba fult Vorosilov ellen-támadási kísérlete

Berlinből jelentik: Német katonai részről közlik a Német Távirati Irodával, hogy a Leningrád körüli harcokban a német légi fegyvernem támadásai szeptember 14-én továbbra is ellenséges tábori állások és csapatok ellen irányultak. A rigai tengeröbölben két kisebb hajót felgyújtottak. (MTL.)

Helsinkiből jelentik (Stefani.) *Illetékes forrásból származó hírek meg erősítik, hogy Vorosilov tábornagy kétségbeesett ellentámadási kísérlete a Szentpétervártól délre fekvő területen kudarcot vallott. A szovjet csapatok ezen a szakaszon halottakban és sebesültekben óriási veszteséget szenvedtek.* (MTL.)

Berlinből jelentik (NTL.) Illetékes helyen közlik, hogy egy német gép a 15-ére virradó éjjeli Anglia keleti partján telitalálatokkal elsüllyesztett egy 10—12.000 tonnás angol teherhajót. A gőzös rövid idő alatt elsüllyedt. (MTL.)

A finn nép harcol és dolgozik

Helsinkiből jelentik (NTL.) *Randell finn miniszterelnök vasárnap este rádió útján felhívást intézett a finn néphez, hogy rendíthetetlenül harcoljon és dolgozzék. Idézte azt a finn közmondást, amely arról szól, hogy a szorgalom legyőzi a nehéz sorsot. A finn népnek nem kell újból megtanulni dolgozni, mert a világnak ebben a szögletében már régen elpusztult volna, ha nem tudott volna dolgozni. A miniszterelnök emlékezett ezután a katonák tántoríthatatlan bátorságára, akik emellett munkájukat hihetetlen gyorsasággal a legsúlyosabb körülmények között vi-*

szik végbe. Finnország most megint harcra készül, csapatai megverték az ellenséget, saját támadó állásaiban, mert nyugodtan akarja folytatni tulajdonképeni hivatását, a munkát. Egy nép, amely nem harcol és nem dolgozik, nem őrizheti meg helyét az emberiség történelmében. — (MTL.)

A FINN NÉP HARCOL ÉS DOLGOZIK ERÉLYES CÍFOLATOK FINNORSZÁG KÜLÖNBÉKÖTÉSI SZÁNDÉKARÓL

Helsinkiből jelentik (NTL.) *Tanner finn miniszter Varsóban mondott beszédében visszautasította a*

Emke Grill

szeptember 16-tól

Galambossy Elemér

„Swing”

zenekara

Vörös Anikóval.

Finnország állítólagos különbékekötési szándékairól külföldön elterjesztett híreszteléseket. (MTL.)

Washingtonból jelentik (Reuter.) Finnország washingtoni követe kormányának nevében megcáfolta azt a hírt, hogy tárgyalások indultak a finn— orosz ellenségeskedések megszüntetésére. (MTL.)

MEDDIG TERJED AMERIKA VÉDELMI ÖVEZETE

Rómából jelentik (Stefani.) *Gayda a Voce d'Italiában közölt cikkében megállapítja, hogy Stirling amerikai tengernagy a napokban szösz szerint a következőket mondta:*

— Ha nekünk úgy tetszik, kiterjesztjük védelmi jogunkat a Földközi tengerre is. Több amerikai háborús párti lap hangoztatja, hogy a tüzérségi parancs a tengelyhatalmak hajói ellen minden óceánon érvényes. A civilizált világ meglepetéssel veszi tudomásul ezekből a kijelentésekből, hogy a Földközi-tenger is része az amerikai vizek védelmi övezetének és teljesen tiszta képet nyerhet Roosevelt támadó szándékától. (MTL.)

Washingtonból jelentik (NTL.) *Nagy figyelmet keltett Connelly szenátorok a szenátus külügyi bizottsága elnökének kijelentése a Roosevelt beszéddel kapcsolatban. A kijelentés szerint a védelmi övezetek csupán az amerikai kontinens körüli területek az Izlandig, de nem tartozik hozzájuk az Izland és az Azori szigetekről keletre elterülő vidék, sem pedig a Vörös-tenger.* — (MTL.)

FÖLFFEGYVERZIK AZ AMERIKA Kereskedelmi Hajókat

Newyorkból jelentik (NTL.) *Az Associated Press washingtoni jelentésében kifejezést ad annak a lehetőségnek, hogy esetleg törvényt terjesztenek a kongresszus elé a kereskedelmi hajók felfegyverzéséről. A törvény valószínűleg heves parlamenti vitát idéz elő és mozgósítani fogja Roosevelt politikájának valamennyi ellenségét.* (MTL.)

Newyork. (Német TL.) *Az amerikai szakmunkás szövetséghez tartozó tengeri szakszervezet sztrájkot rendelt el, hogy háborus pótlékot érjen el mindazokon a hajókon szolgáló szövetségi tagok számára, amelyek háborus övezetben vannak. Az Associated Press szerint ez a sztrájk valamennyi hajót érinti, amelyek a szövetséges kikötőkbe indulnak. Eddig a sztrájkolók több hajót megállítottak, amelyek hadianyaggal megrakodva indultak Európába felé. (MTL.)*

Összes iskolai

K I R O N S Y Z E R K K

Nemzeti

papírüzlet

Rákóczi-út 11.

Telefon 14-25.

Keresztény bolt

Baross tag

beszerezhető!

Doberdó és Wolhynia egykori hősei testvéri találkozója Nagyváradon

A 37-es és 139-es testvérezredek ezrednapja

Nagyvárad. Saját tudósítás. Huszonkét keserves esztendő után ismét Váradon gyűltek össze a híres Jóska-bakák, a 37-es volt cs. és kir. gyalogezred egykori hősei, hogy a testvérezreddel, a 139-esekkel bajtársi ölelékezésben találkozzanak. A békeidőben Nagyváradon a 4-es honvédek, a 7-es huszárok és a 101-es bakákon kívül a 37-es bakák is itt állomásoztak és a sárgapariolis gyalogosok rendkívüli népszerűsége tettek szert kiválóan képzett, nagyszerű tisztikaruk révén. A háború alatt nagyon sok nagyváradai ismert ember is a 37-esek között szolgált, Przemysl, Doberdó, Wolhynia, a Száva cigányzsidógetének tisztása és sok más frontszakasz a megmondhatója, menyit küzdelem, önfeláldozó hősiesség hirdeti a Jóska-bakák emlékét a világháborús időkben.

Most azután két napon át a volt váradai ezredeket ünnepelte Szent László városának népe. Szombaton délelőtt megérkeztek Nagyváradra az ezrednapok előkelő vendégei, köztük vitéz Balogh Sándor nyugalmazott altábornagy, Bászél Aurél nyugalmazott tábornok, Sekulich Szilárd nyugalmazott altábornagy, Krajcsovic János nyugalmazott ezredes, Schenker Zoltán ezredes, Kiss Kálmán ezredes, Várjon Béla alezredes, Galinszky Károly alezredes, Sztahó Széver szolg. kiv. százados, dr. Fekete Ferenc t. százados és mások.

Szombaton este ismerkedő és baráti bankett volt az Ujságíró Otthon emeleti termében, ahol nem kevesebb, mint háromszáz jelentek meg és vettek részt a bajtársias hangulatu banketten.

Vasárnap reggel tíz óra után kezdtek gyülekezni a volt Jóska-bakák, hogy résztvegyenek az ünnepies misén.

Bajtársi istentisztelet a Székesegyházban

Borongós idő volt, ólmos felhők úsztak az égen mégis vidám és önfelédlt hangulatban gyülekeztek a volt harminchetesek és 139-esek a székesegyház előtti téren, zászlóaljnak szerezint, egykori tisztjeik vezetése alatt. Kevéssel 11 óra előtt megérkeztek vitéz Balogh Sándor ny. altábornagy, zsakettben, cilinderesen, nyakában a Ferenc József renddel, mellén számtalan magas kitüntetéssel, Szekulich Szilárd ny. altábornagy, Bászél Aurél ny. tábornok, díszegyenruhában és az egyenruhás volt tisztikar, amelynek egyes tagjait a régi ismerősök kitoró

örömmel, öleléssel, sőt csókkal fogadják. Feltűnést keltett Schenker Zoltán ezredes daliás, hatalmas alakja. Az egykor nagy népszerűségű váradai tisztet sok régi barát fogta körül. A Székesegyház előtt valóságos pergőtűzt adítottak a tisztikarra a — váradai motoripoterek, akiket Balogh Sándor ny. altábornagy nyomban szeretetébe fogadott és még maga biztatta tisztársait, hogy engedjék „jó állásban” a fotografálatni magukat.

Pontban tizenegy órakor megkezdődött a templomba való bevonulás. A

szentély előtti részen, a kanonokok ülőhelyeit a magasabbrangú tisztikar foglalta el a Szent László oltár előtti részt pedig a tisztikar. Ezután a megjelent családtagok, hölgyek és végül a legénység foglalták el a padosorokat. Megtelt a nagytemplom a sok érdeklődővel is, akik áhítatosan vettek részt a volt váradai ezred tagjaival misén, melynek keretében dr. Ferdényi Kálmán pápai kamarás, tábori lelkész mondott meghatóan szép ünnepi beszédet.

Dr. Ferdényi Kálmán ünnepi beszéde

— Harminchetes és százharminckilences bajtársak! Midőn a felszabadulás utáni első ezrednapon ünnepünk jelentőségét és hozzánk méltó érületét keressük: megtaláljuk azt a mult, a jelen, meg a jövő örök összefüggéseiben. Mit mond a mult? A rég multból kihallatszik a harcban hívó szó és meglengeti a 37-esek ősrégi zászlóját; a 37-es ezred 200 éves multra tekint vissza; és mindig magyaras virtussal küzdött Európa különböző csatateréin.

— A világháború kitörésekor az ezredtörzs Zágrábban, Váradon, majd Bilekben állomásozott; a menetzászlóaljok és századok Váradról, majd Óbecséről, végül pedig Belgrádból indultak. Küzdöttek a 37-esek a szerb, olasz, orosz, a román, meg a tiroli harcerekken és ezrelvél áldozták fel életüket a hazáért. A 37-es, 139-es ezrednek mintegy 25.000 hősi halottja volt a világháborúban, elmondhatjuk, hogy az ezred jóformán elvérzett.

— A mai ezrednapon elsősorban hősi halottaink emlékének hódolunk. Megkoszorúztuk tegnap este a váradai temetőben nyugvó hősi halottaink sírját és felajánlottuk értük imáinkat. És most a távoli sírokra estik a tekintetünk. A vándormadarak egykedvűen repülnek el a távoli sírok felett, de mi tudjuk, hogy mivel tartozunk nekik, hogy még most is ott fekszenek kövek, meg fenyőfák alatt. Midőn halottaink nagy örökségét rendezzük, megdöbbenünk a nagy hagyatékon és érezzük, hogy az ő ellobbanó életük, ez az örökös életfolyam, ez az örökös halálfolyam, ez az örökös vérfolyam, mind együtt szükségessé ahhoz, hogy megmaradjon ezen a földön a legnagyobb csoda: a nemzet.

— A hazáért hozott áldozat, a kiáldás és odaadás, a magyar léleknek hozománya, az egész fajnak erőlkészlete, amelyet még fel nem élt, amely a multból jutot rá, hogy a gondvi-

selés tervéi szerint jelen és jövőndő nemzedéknek mozgató erejével szolgáljon. Boldog vagy te földi vándor, ki ebben a rövid életben a hősiesség és áldozatosság magasztos erényeiből táplálkozol! Tudjuk jól, hogy a hősiesség nem rendszer és a vértanúság nem életpálya, de nélkülözhetetlen a vértanúságot! Lehet-e világrend harc és áldozatok nélkül és van-e kilátás olyan földi életre, amelyből az ütközés és a szenvedés ki legyen zárva? Amink még van és amink még lesz: áldozatos, hősiesség lelkületünknek köszönhetjük; lemondás és áldozatok nélkül meg sem lehetünk és aki ezek nélkül akarja életét berendezni: ok, tanulm. fájdalmas csalódások elé siet és a családások keserveesebbek, mint a meghozott áldozatok. Testvéreink! Szervesen összetartoznak a földi dolgok: a mult, a jelen meg a jövő! Nagy és kis emberek, hősök és vértanúk, hétköznapiak, meg ünneplők, halhatatlanok és halandó járókelő emberek: együtt csinálják és munkálják a történelmet, az életet, meg a jövőt!

Bajtársak! Most egy új világháború felnyit le szemünk előtt. Nézzétek azt a sok embert ott messze, akik nem félnek, mert meg tudnak halni és nézzétek azt a sok embert itt körülöttnök, akik félnek, mert nem tudnak megélni, mert nem tudnak lemondani.

Diszfelvonulás az Országzászló elé

Mise végeztével a templomot megtöltő hatalmas tömeg elénekelt a Himnuszt, azután a Székesegyház előtti téren gyülekeztek, hogy rendezett sorokban felvonuljanak a Szent László-térre. A zenekarral zászlók alatt felvonuló 37-es és 139-es volt bakák fegyelmezett sorokban meneteltek, élükön a tábornokokkal és ezredesekkel. Meglepően sok, nagyon

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

ni. Nézzétek azt a sok harcost, akiknek szeme ragyog a vitézségtől és nézzétek azt a sok sápadt arcot itt mindünk, akik rettegnek attól, hogy mit hoz nekik a közeljövő, talán a holnap. De nálunk és bennünk bajtársaim nagy és szent érzések lobognak. Szeretnénk megünni a nagy idők nagy embereinek méltóságát, szeretnénk győzelmesen megünni Isten harcait. Mert bajtársaim, életünk nemcsak a hazáé, hanem Istené is. Az ember fia győtrődvé és könyörögve kutatja sorsát, életének értelmét és meg nem nyugszik, míg meg nem találja azt mélyebb öntudatában. Krisztus igéiben és vigasztalásaiban. Emeld ki a mélyből a lelkedet, — bajtársam — és fordítsd szembe kufáiraival, különben elhanyagolják a Te életed és nem marad egyebed: érmeidnél, meg fényes kardodnál. Kilöbhan minden gyertyafénye és nem marad egyéb a füstölő kanócnál.

— Évezredek óta templomokba hordja imáit és megpróbáltatásait a földi ember. Ez a Székesegyház a város fájdalmainak, gyászainak, szenvedéseinek és örömeinek közös szent háza.

— Egybeseregglő ezredünk tompa kórusából áhítatos csendben kél a hősima és száll túl a kupolán és túl a magas egeken Isten felé, hogy megszentelődjön ezrednapunk, hogy éljen a nemzet és hogy viruljon a hazá, hogy békés legyen a te szíved és fényes legyen a lelked!

— Feküdjön áhítatos imáitokból áldás reátok, hiszen arra vagytok hívva, hogy az áldást örökségül bírájátok. Hogy az áldást örökségül bírájátok, ezt kérem én számotokra az Atyától, a Fiútól és a Szentlélek Istentől, úgy legyen, amen.

szépen dekorált polgári ruhás volt tisztet és közlegényt lehetett látni közöttük, városunk ismertebb kereskedői, ügyvédei és orvosai mellét is sok szép kitüntetés díszítette. Néhány rokkant, féllábu, meggörnyedt hátú egykori hős is ott menetelt a sorokban s a déli korzón hullámzó néptömeg levett kalappal tisztelgett az egykori hősök előtt.

Huszonhárom év múlva újra feltámadt a régi ezred. Egy negyed század telt el azóta, amióta utoljára menetelt együtt a Jóska bakák ezrede, de rövidnek bizonyult az elmúlt viharos idő, mert az őshaju bajtársak most is, éppen mint fiatal éveikben, kemény, katonás léptekkel bizonyították be, hogy megállják helyüket bármikor.

Az egykori ezred elvonult az Országzászló előtt, ahol a tüzharcosok kísérelő csapata és zenekara eljátszotta a Himnuszt és a Rákóczi-indulót s ez alatt néma tisztelegéssel emlékezett

Diákok!

Iskolakönyvet

Tanszereket

Füzeteket

vásároljatok

könyv- és papírkereskedésében, Bémer-tér 3. Telefon 26-43. Keresztény bolt!

SIMON

ISTVÁN

meg a magasrangú tisztikar és a jelenlevő nagyszámú közönség a magyar hősookról. Ezután az egész kishadsereg felvonult a Kereskedelmi

Csarnokba, amelynek nagytermében folyt le az ezrednap egyik fénypontja, Balogh Sándor nyugalmazott altábornagy beszámolója.

Vitéz nemes Balogh Sándor ny. altábornagy ünnepi beszámolója a Jóska-bakák multjáról

Az ezrednap sorrendje szerint a Kereskedelmi Csarnok nagytermében gyűltek össze a bajtársak olyan nagy számmal, hogy az óriási terem alig győzte befogadni.

Az emelvényen a már említett magasrangú tisztikar mellett ott láttuk Hadházy ezredest, Kiss Kálmán és Schill Károly ezredeseket, valamint dr. Bartha Béla, dr. Krüger Jenő t. századosokat és igen sok megyei és városi előkelőséget. Egy órákor melegebb ünnepség kíséretében emelkedett szólásra vitéz nemes Balogh Sándor ny. altábornagy, a 37-es és 139-es ezrednek volt parancsnoka.

„Örömteljes találkozás ünnepe az ezrednap, derűs-borus időben — kezdte beszédét az altábornagy, — mert hitet merithettünk a mindennapi életben a jövőre vonatkozóan és alkalmat nyerünk a hála kifejezésére a bajtársi találkozón. S az együttérzés pillanatában áldozhatunk hősi halottaink szent emlékének.”

Az egybegyűlt hatalmas tömeg mintegy vezényszóra emelkedett fel helyéről és egy percig néma felállással tisztelgett a hősokek emlékének. Ezután beszámolt az altábornagy az ezred 200 éves gyönyörű multjáról, megemlítve hogy az áldozatok nem voltak hiába valók. Vitéz és híres csapatok voltak mindig a 37-es ezred az osztrák-magyar hadseregnek. Az ezrednapokat ez előtt is megrendezték Budapesten a helyőrségi templomban, hol emléklap hirdeti az ezred dicsőségét.

— A Jóska baka szívében és lelkében nincs politika, csak a katonai hagyományok ápolása. Mi katonák vagyunk, leszünk és azok is magadunk mindhaláláig. — mondotta az altábornagy. — Majd az ezred multjáról emlékezve, felemlítette, hogy az első oberster nemes Szirmay Tamás volt 200 évvel ezelőtt. Azóta a 37-esek számtalan dicsőséget hoztak a hazának. 1859-ben Solferinonál, 1866-ban Königrätz, 1879-ben Bosznia, 1912—13-ban Mosztár, 1914-ben a boszniai határon érte az ezredet a mozgósítás, 1917-ben a számtalan világháborús ütközetek győzelmei során május 11-én az olasz fronton emelkedett magasra az ezred dicső hírneve. Május 23-án éjjel leváltották a molinári bakák és mire dél lett a jól megérdemelt pihenés helyett újabb támadás következett és a világhírű piavei nagy csata legfényesebb ellentámadását hajtották végre a Jóska bakák. A dicsőség nagy áldozatot kívánt: 44 tiszt és 1400 ember vesztette életét... 1918-ban a román harctér, majd ismét Piave következett, derekas küzdelem után Grätzből 1918. november 17-én rendben teljes hadifelszereléssel hazakerült az ezred Nagyváradra...

— Néma felállással áldozunk a „nagy káderhez“ bevonult hősokek emlékének, akik figyelnek bennünket és bizonyára közben járnak az Egek Uránál, hogy Szent István koronája továbbra is a régi fényben ragyogjon — folytatta az altábornagy.

A néma tiszteletadás után a hősi emlékmű felállításáról emlékezett meg az altábornagy, amelynek rövidesen állnia kell, mert ezzel tartozik az ezred és Biharország az elhunyt bajtársak emlékének. A gyűjtésnek szép eredménye van már is, 3000 csekk után 3361 pengő gyűlt össze

és 1919 pengő az ezrednap kiadásaira. A hősi emlékmű alapot igazi katonás eljárással maga az altábornagy kezeli.

— Nálam nem létezik adminisztráció, titkár, szolgáló, gépiró, pénztárnok, elnök, magam vagyok egy személyben (nagy taps), kiküldöm a csekk-lapokat melyet a bank kezel s időnként engem vizsgál felül egy bankszakember — mondotta határtalan lelkesedés közben a tábornagy majd arra kérte a bajtársakat, legyenek segítségére és tehetségük szerint áldozanak azoknak az emlékéért akik a legnagyobb áldozatot az életüket adták a hazának. Végül megköszönte a nagyváradi sajtó támogatását.

Hódoló távirat a Kormányzónak

Az ezrednap rendezése hódoló táviratot intézett Horthy Miklós kormányzóhoz. A távirat szövege a következő:

Magyarország Főméltósága Kormányzó Urának Gödöllő.

A volt császári és királyi 37-es és a testvér 139-es gyalogezred világháborús katonái Trianon gyászos két évzrede után most gyűlhetek össze Nagyváradon, hogy az ősi földön megtartsák ezrednapjukat.

Az ezrednapon szívük minden dobbanása igaz hódolatot és mélységes hálát küld Kormányzó Urunknak. A volt cs. és kir. 37-es regiment felállításának kétszázadik évfordulója alkalmából ezt a szép és nagy ünnepet Főméltóságodnak a magyar jövőre örökre kiható bölcs országglása hozta meg nekünk. Hűséges lélekkel köszönjük Legfelsőbb Hadurunknak a felszabadítást, egyben igérjük és fogadjuk, hogy Főméltóságod hívó szavára ha kell, mi is ott küzdünk és halunk, ahol ma fiaink és unokáink adják életüket és véréket hazánkért és nemzetünkért. A 37-es és 139-es ezrednap rendezése névében mélységes hódolattal

Nagyvárad, 1941. szeptember 14.
vitéz nemes Balogh Sándor ny. a. altábornagy.

A Kereskedelmi Csarnokban lefolyt ünnepség után a bajtársak az Ujságiró Otthonba vonultak, ahol négyezerterítékes bankett volt. Az Otthon első emeleti nagytermében terítették erre az alkalomra, de meg kellett teríteni az emeleti erkélyen levő részt is, mert a nagyterem kicsinek bizonyult a hatalmas tömeg befogadására.

A banketten az első pohárköszöntőt Krajcsovic János ny. ezredes mondotta, aki Horthy kormányzó éltette.

Dr. Krüger Jenő ügyvéd tartalékos százados pohárköszöntőjében a vendégeket üdvözölte, kihangsúlyozva az ezrednap nagy jelentőségét.

Bászel Aurél ny. tábornok nagyszabású emlékbeszédet mondott, amely mély hatást tett a megjelentekre.

Az üdvözlőbeszédre Szekulich Szilárd ny. altábornagy válaszolt.

A bajtársias bankett résztvevői a késő délutáni órákig együtt maradtak és felelevenítették háborús emlémeiket. Délután 5 órakor rövid értekezlet volt a bizottságok elnökeivel az Ujságiró Otthon kistermében, mely után az ezrednap résztvevői szétoszlottak a városban, felkeresve egykori jóbarátaik családjait, hogy az ezrednapot ezzel is feledhetetlenebbé tegyék úgy a maguk, mint jóbarátaik számára.

ben a főutvonalakon elhelyezkedett zsidó kereskedelem mellett elsorvad.

NAGYVÁRADON SEM TÖRTÉNT SEMMI

Erdeklődtünk illetékes köröknél, különösen a Baross Szövetség helybeli tagozatánál a váradi helyzet felől. — Egyöntetű az a megállapítás, hogy a katonai közigazgatás idején történt néhány keresztény fő-utcai üzletalapításon kívül mostanában semmi mozgás sem történt. Ez arra is magyarázható, hogy a fő-utcai háztulajdonosok túlnyomó része zsidó. A kevés keresztény ingatlantulajdonos egyelőre megértés nélkül áll az idős parancsával szemben. A Baross Szövetség teendője lesz ebben a kérdésben erős kézzel eljárni.

Az egri Baross-tagok rendkívüli közgyűlés összehívását kérték

a zsidó kereskedelem elleni erélyesebb állásfoglalás céljából

Érdekes beadvány érkezett dr. Petró Kálmán országgyűlési képviselőhöz, a Baross Szövetség egri csoportjának elnökéhez, közel száz egri Baross-tag aláírásával. A beadvány erélyes állásfoglalást és több tekintetben erélyes tevékenységet sürget a zsidó kereskedelem ellen s az állásfoglalás kialakítására rendkívüli közgyűlés egybehívását kéri. Így állást akar foglalni a rendkívüli közgyűlés egyes zsidó cégek érdekében indított mentőakció megszüntetésére, egybe a hatóságok támogatását kéri a keresztény kereskedelem számára.

A beadvány szerint a gyűlés előterjesztést szövegez illetékes tényezőkhöz a város tulajdonában lévő és zsidók által bérelt bolthelyiségek keresztény magyar kereskedők részére történő átengedése iránt is.

A beadvány letárgyalására dr. Petró Kálmán keddre rendkívüli választmányi gyűlést hívott egybe s valószínűleg szeptember 14-re összehívják a rendkívüli közgyűlést is.

Nedics miniszterelnök a kommunistákkal való leszámolásra hívta fel a szerb népet

Belgrádból jelentik: (NTL) Nedics miniszterelnök vasárnap délután a rádióban újabb felhívást intézett a szerb néphez, hogy vegyen részt a kommunista bandák elleni harcban. A kormány legfőbb nemzeti feladatának tekinti, hogy a szerb nép zömét megmentsse a pusztulástól. Fel szólított mindenkit, tegye meg kötelességét a haza iránt. Beszéde végén záros határidőt tűzött ki, szeptember 17-én. Azokat az elégedetlenekeket, akik eddig az időpontig visszatérnek otthonukba és nem követnek el büntetést, nem fogják felelőségre vonni. Azokat azonban, akik ennek az utolsó felhívásnak eleget nem tesznek, a szerb nép meg fogja semmisíteni, abban a tudatban, hogy megsemmisítésükkel megmenti saját magát. (MTL.)

Hirdessen a Magyar Lapokban

Baross Szövetség Ravata

Kolozsvár keresztény háztulajdonosai megértik az idő parancsát

Kolozsvárról jelentik: A Baross Szövetség kolozsvári fiója néhány héttel ezelőtt körlevelet intézett a belvárosi keresztény háztulajdonosokhoz és kérte, hogy ajánlják fel üzlethelyiségeiket a keresztény magyar kereskedőknek. Az utóbbi időben egyre több keresztény ember önállósítja magát, nyit üzletet. Baj azonban az, hogy a kereskedő-negyedben az üzletileg előnyös helyeket idegen kereskedők foglalták el.

A mozgalomnak várakozáson feüli sikere van. A kolozsvári belvárosi háztulajdonosok a felkérés alapján tömegesen ajánlják fel idegen elemek, s így főként a zsidók által bérelt üzlethelyiségeiket keresztény kereskedőknek. A Baross Szövetséghez eddig közel száz belvárosi háztulajdonos jelentette be, hogy eddigi bérlőivel megszakítja a

kapcsolatot és üzlethelyiségét keresztény magyar kereskedők rendelkezésére bocsátja.

BUDAPESTEN SÜLYOS A HELYZET

A fővárosban sajnálatosan sulyos a helyzet még mindig az üzlethelyiség kérdésében. A háztulajdonosok közül csak alig néhányan mondták fel a zsidó kereskedők üzlethelyeit, noha az 5777. sz. rendelet módot nyújt rá és így a keresztény kereskedők még ma sem juthatnak megfelelő üzlethelyiséghez, sokan pedig a forgalmas üzleti negyedből vagy főutvonalakról kiszorultak a mellékutakba, az üzleti szempontból számba sem jövő területekre.

A feltörekvő keresztény kereskedelem erélyes intézkedéseket sürget az üzlethelyiség kérdésében, mert külön-

Belvárosi mozgóban

VIKI

kacagató vigjáték a békebeli Várad életéből
Jávor Pál, Kis Manyi, Mály Gerő,
Csontos és Berky Lili.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Hétfőn utoljára

A modern szimfonia

Kertész Minály mesteri rendezésében.

Keddtől

Szivdobogás

Magda Schneider és Paul Hörbigen.
Legujabb hirodó.

Apolló filmszínházban

Közkívánatra prolongálva hétfőre és keddre
Tolnay Klári, Jávor és Simor Erzsi

Tóparti látomás

Jön Budapesttel egyidőben: **Lesz ami lesz**

KÜLÖNVÉLEMÉNY

Nagyon hirtelen reánk köszöntött az ősz; szinte feledésbe is mentek már a nyári örömeik és hangulatok. Pedig csak a napokban történt, hogy Nagyváradtól Budapestig egy egész másodosztályú fülkére való utassal kerültem össze, akik mind erdélyi fürdőkről és nyaralóhelyekről tértek haza.

Elmondták egymásnak élményeiket, megfigyeléseiket. Általában jól érezték magukat; örültek az erdélyi hegyeknek, erdőknek, de a teljes melegegés hangján csak azok nyilatkoztak, akik egész nagy fürdőket választhattak ki üdülésük színhelyéül. A többiek keservesen panaszkodtak a tökéletes „komfort” hiánya miatt.

Egyikük, egy fővárosi ügyvéd, aki, mint előadásából kiderült, nagy világfürdők kényelméhez szokott, nem győzte ócsárolni a gyönyörű csikországi üdülőhelyet, ahol csak az utóbbi két évtizedben lendült fel az élet s azért még nem nyújthatja azokat a fényűzési berendezéseket, amelyek természeti szépségeivel arányban állanak.

— Bementem az Ibuszhoz, — mondta kissé nyegle és fölényes hangon a fővárosi ügyvéd, — s a legjobb, legdrágább erdélyi üdülőhelyet kértem. Az Ibusz ezt ajánlotta.

S a budapesti ügyvéd megnevezte a kies fekvésű, pompás nyaralóhelyet, amely büszkesége, vágyálma az erdélyieknek.

— Két hétre ki is fizettem a panziót s három hatalmas bőrönddel indultam útnak, — folytatta utólag. — Vittem magammal természetesen szmokingot is... Mert ugyebár előkelő fürdőhelyeken az ember szmokingban vacsorázik...

Nem álltam meg, hogy közbe ne vessem:

— De remélhetőleg uszónadrág, turistabakancs, hátizsák szintén volt az utipoggyászában?

— Az nem, — válaszolta zavartalanul. — Az már nem fért.

Már kezdtem érteni, hogy kitűnő utitársam miért nem érezte jól magát a gyergyói havasok között. De előadásának további része még jobban megmagyarázta ezt.

— Megölt az unalom, — panaszkodott keserű arcintorgatások között.

— Mutogattak nekem valami sziklás hegyeket, de azokra nem tud felmászni az, aki nem származik kimondotlan turista-családból. Fürdő-alkalmatosságokkal is dicsekedtek nekem, de hol vannak azok a Gellért-től?

— Azért utaztam én sokszáz kilométert, hogy pisztrángokkal ússzak versenyt?... Két nap alatt megnéztem minden ugynevezett érdekességet, ráment egy finom pár cipőm s aztán nézhettem az eget... Még arról csak lemondtam volna valahogy, hogy szmokingban vacsorázom. De hogy ne élkezzem olyan választékosan, mint ahogy akár egy budai kisvendéglőben lehet és hogy ne vegyen körül esténként egy rendes kurszálon létköre, az már elviselhetetlen volt számomra. Az első napokban elme-

nekültem volna, de szerencsétlenség-

gemre előre kifizettem három hétre a panziót, ki kellett tehát húznom, ha belebetegedtem is. S mikor ütött a megváltás órája, részben repülőgépen siettem haza és belevettem magam a pesti életbe. Napokon át jártam a lokálokat és a legundorítóbb ügyfeleimet boldogan öleltem keblemre.

Egy vastag arany karperecekkal felcicomázott szőke hölgy, aki Szovárláról volt hazatérőben, mély részvétellel adózott a pesti ügyvéd csikországi szenvedéseinek és mialatt állandóan kölnivizzel és rizpporral mosakodott, megértő közbeszólásokkal emelte ki a világfürdői viszonylatban ki nem elégítő fényűzési berendezkedésű székely fürdők borzalmait.

— Különvéleményt jelentek be, — mondtam erre csöndesen. — Hiszen ezekben a fürdőkben épp az az üdítő, hogy szöges ellentétét nyújtják mind annak, ami az embert a nagyvárosi élet mozgalmasságában kimeríti.

Igenis, fel kell mászni arra a hegyre, ha nem is rendelkezik az ember turista-hagyományokkal és meg kell fürödni abban a hegyi patakban, ha nem is lehet hideg-meleg vízcsap-pal, hőmérővel szabályozni a vizet. Nagy barangolásokra kell elindulni, lávoli eszténákon kell kora hajnalban pásztor-fözte zsendicét reggelizni, magas csúcsokról figyelni a naplementét, félnapot gyalogolni egy forrás vizéért, vagy egy számóca-mezőért vagy egy eldugott völgy gombakincseért... És holdfényes éjszakákon táborlázat gyújtani erdei tisztások pásztián és a havasok egyszerű népének lelkébe pillantani be... Ezek az igazi nyári örömeik egy nagyvárosi ember számára. Ezek pihentetik még az idegeit és ezekből meríthet új erőt megszokott környezetének elviseléséhez.

A fővárosi ügyvéd udvarias, elnéző mosollyal biggyesztette le ajkát.

— Hát ez, kérem, izlés dolga, — jelentette ki.

Tudom: megvolt a véleménye rólam. De nekem is órája. (*)

GAZDASÁGI ÉLET

Mit tarthat meg a gazda terméséből állatállományának takarmányozására

Az egyes állatok takarmányozására megtartható és az egész gazdasági évre szóló gabonamennyiség az alábbi táblázat segítségével számítható ki:

A gazdaság állatállománya

(hizók nélkül) 1941. júl. 1-én:

Első rovat árpa vagy zab kg.
 második rovat szemes kukorica kg. harmadik árpa, zab, v. kukorica összesen:

Csikó 1 éven aluli	300	300	600
Csikó 1—3 éves korig	100	200	300
3 éven fel. kanca, herélt	400	500	900
Tenyésmén	600	600	1200
Szarvasmarha és bivaly:			
1 éven aluli	200	200	400
1—3 éves kor. bikák nélk.	100	200	300

Bika 1 éven felüli	300	500	800
Tehén	200	400	600
Igáskökor	—	200	200

Sertés:

1 éven aluli	75	150	225
1 éven felüli	50	250	300

Juh:

1 éven aluli	20	20	40
1 éven felüli	10	10	20

Szamár

Öszvér	—	100	100
Kecske	—	400	400

Baromfia

Hizóknak darabonként és havinta kb.	—	6	6
(Szarvasmarhákat 6—9 hónapig, sertést 5—6 hónapig hizlalunk).			100

A Nemzetvédelmi Kereszt kitüntette

A Hivatalos Lap vasárnapi száma közli, hogy Horthy Miklós kormányzó a világháborút követő forradalmak idején, valamint az ország elszakított területeinek visszaszerzése körül életüket vesztelyletű önfeláldozással véghezvitt hazafias cselekedteik elismerésül a Nemzetvédelmi Keresztel tüntette ki: dr. vitéz Bonczos Miklós államtitkárt, dr. vitéz Kolozsváry Borcsa Mihályt, az Országos Magyar Sajtókamara elnökét, dr. Hlatky Endre Nagyvárad város főispánját, Raffay Sándor evangélikus püspököt, dr. Csitány Emil Székesfehérvár főispánját, Pakocs Károly kanonokot, országgyűlési képviselőt, a kiváló költőt, dr. P. Imets Károly ferences zárdafőnököt, dr. Vékás Lajos kolozsvári kir. ítélőtáblai elnököt, Domokos Pál tanítóképez-

dei igazgatót, a kiváló erdélyi népdal gyűjtőt, Vita Sándor orsz. gyűl. képviselőt, dr. Albrecht Dezső orsz. gyűl. képviselőt, Bartalis Jánost, a népszerű erdélyi író, Zsabka Kálmánt, a turulistik Nagyváradon is népszerű költőt, dr. Öry György nagyváradai származású kir. közjegyzőt, Nagyiványi Fekete Béla nagyváradai származású árvászéki elnököt, vitéz Szentmártony Sztachó Szevért, dr. Géher Geza ügyvédet, dr. Csanády György körörvost, Géher Antal gyógyszerész, Vass Lázár a Nemzeti Bank főtitkárja, Szery András igazgató tanító, Schönstein Szőrényi Márton, az olasz római katolikus plébánia káplánja, Jakó Albert gimnáziumi igazgató, Farkas László gyógyszerész és dr. Köpf Károly, az olasz r. k. pléb. v. káplánja,

Fischer Lajost, Nagybjom vezetőjegyzőt, Soltész Kálmán árvászéki ülnököt, a nagyváradit, illetve biharmegyeiek közül.

Az októberi országos katolikus nagygyűlés általános rendje

Az Actio Catholica Országos Elnöksége október 4—5. napjaira Budapestre hívta össze a XXIX. Országos Katolikus gyűlést, amelyre a vidéki résztvevők féléru menetdíj kedvezménytel utazhatnak fel. A Nagygyűlés részletes programját három csoportba osztotta be a rendezőség. Az elsőbe az egyházi ünnepek, a másodikba a Nagygyűlés nyilvános ülései, a harmadik csoportba pedig a leányok és fiúk, valamint a nők és férfiak és az országos jellegű katolikus egyesületek díszgyűlései és megbeszélései szerepelnek.

Az Actio Catholica által most ki-nyomatásra váró program szerint október 3-án, pénteken az ország valamennyi templomában szentáldozáshoz járulnak a hívők. Október 5-én, vasárnap reggel 9 órakor ünnepi főpapi szentmise, szentbeszéd és Veni Sancte a Szent István bazilikában. Ugyanaznap délután 5 órakor a Szent István bazilikától a főváros utcáin keresztül eucharisztikus körmenet indul az Országház előtti tere, ahol szentbeszéd, majd szentségi áldás fejezi be az ünnepeket. Október 6-án, hétfőn és október 7-én, kedden mindkét napon reggel 8 órakor az Egyetemi-templomban ünnepélyes szentmise lesz, majd október 7-én, kedden este 7 órakor könyörgő körmenet vonul a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére a Szent Gellért-hegyi Sziklatemplomhoz.

A Nagygyűlés három nyilvános ülését október 5-én, vasárnap, 6-án, hétfőn és 7-én, kedden a fővárosi Vigadó nagytermében tartják meg. A vasárnapi nyilvános gyűlés délelőtti 10 óra 30 perckor, a hétfői délelőtti 11 órakor, a keddi nyilvános ülés pedig délután 5 órakor kezdődik. A három nyilvános ülésre külön helyjegyeket is bocsát ki a rendezőség. Az előbb felsorolt egyházi ünnepekhez és a három nyilvános gyűlés köré csoportosultak azután október 4-től október 8-ig a különböző országos jellegű katolikus egyesületek díszgyűlései és tanácskozásai.

A Katolikus Nagygyűlés minden megnyitkozására érvényes 1 pengős tagsági jegyet bocsát ki az A. C. és a vidékieknek emellé meg kell vásárolni a féléru menetdíj kedvezményre jogosító igazolványt is, amelynek ára szintén csak 1 pengő. Ennek a kettőnek a birtokában vehetik igénybe tehát a vidékiek az 50 százalékos menetdíjkedvezményt. Ugy a tagsági jegyet, mint a féléru utazásra jogosító igazolványt a plébániahivataloknál és az A. C. központi irodájában (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.) a pénz előzetes beküldése mellett lehet igényelni.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 90,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Vasárnapi szám 16 fillér.

Telefon: 12-27,
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

MIKOR KELL SÖTÉTITENI?

(MTI) Szeptember 15-én az elsötéti-
tést 19 órakor kell végrehajtani és 5
óra 35 percig tart.

Tanári kinevezés. A Hivatalos Lap
vasárnapi száma közli, hogy a vallás-
és közoktatásügyi miniszter dr. Dolch
Erzsébetet, szegedi állami polgári isko-
lai helyettes tanárt a nagyváradai ál-
lami tanítónőképző intézetbe ideigle-
nesen helyettes tanárrá kinevezte.

Imrédy Béla Nagyváradon. Saját tud.
Vitéz Imrédy Béla volt miniszterelnök,
a Magyar Megújulás Pártjának
vezére szombaton délután Horváth
Géza és Pajor Győző képviselők társa-
ságában Nagyváradra érkezett. A párt-
helyiségben megbeszélés volt a helyi
vezetőséggel, este pedig a Mátyas ét-
terem külön termében vacsorán vettek
részt.

**KIÖNTÖTT AZ OLT ÉS A KOVÁSZ-
NAPATAK.** Marosvásárhelyről jelen-
tik: Az Olt folyó Sepsiszentgyörgy ha-
tárában és több más helyen is, kilé-
pett a medréből és elárasztotta réte-
ket, tönkretéve a sarjutermet. A Ko-
vászna patak szintén kiöntött és Bará-
tos, valamint Nagyborosnyó határában
nagy területeket árasztott el. A Nagy-
borosnyóvasúti állomáshoz vezető
uton egy méter magasan áll a víz.

**LISZT- ÉS KENYÉRJEGYREN-
DZER HORVÁTORSZÁGBAN.** Zág-
rából jelenti a NTI: Horvátország
nagyobb városaiban most kezdték
meg a kenyér- és lisztjegyek beve-
zetését. A jegyrendszer ezekben a
városokban úgy van megállapítva
hogy aki kenyérjegyet kért, nem kap
lisztjegyet, aki lisztjegyet kért nem
kap kenyérjegyet. (MTI)

**Új postabélyegek kerültek forgalom-
ba szeptember 15-én.** A Hivatalos Lap
legutóbbi száma közli, hogy szeptem-
ber 15-én 3, 8, 12, 24 és 80 filléres ál-
talanos forgalmu bélyegek kerülnek
forgalomba. A rendelet világosan meg-
magyarázza a bélyegek színét, nagy-
ságát és szögét. A 3 filléres bélyeg
színe barna, a 8 filléresé zöld, a 12 fillé-
resé pedig narancs. A 24 filléres bé-
lyegek Szent István alakját viselik
álló helyzetben, fején a Szent Koroná-
val. Független sorban „St. Stephanus”
felső részén „Rex” olvasható; a
80 filléres bélyeg enyhén világos hát-
teréből a fényes országalmat tartó
gyermek Jézus látható a Szűz Mariával,
„Patrona” „Hungaria” szöveggel.

**INTERNÁLTAK EGY ZSIDÓ PÉK-
MESTERT.** Szolnokról jelenti a NTI:
A mezővárosi rendőrkapitányság, mint
elsőfokú rendőrhatalóság, internálta
Weisz Imre pékmestert, a közellátás-
ban mutatkozó nehézségeket rend-
bontó hangulat keltésére használt nyil-
latkozatai miatt.

**Folytatják az árelenőrzési
razzákat.** Budapest, az Újnem-
zedék írja: A budapesti ügyészség
valuta osztálya az árelenőrzés kor-
mánybiztosságának tisztviselőivel
együtt ma hajnalban folytatta azt
a nagyszabású élelmiszerellenőzést,
amelyet fokozatosan kiterjesztenek
az egész ország területére. A főváros
külső részeit vizsgálták végig szom-
baton reggel, valamint megjelentek
kilenc Budapest környéki városban
és községben is. A piacokat és élel-
miszerkereskedéseket ellenőrizték.

**Felhívás a nagyváradai Árpád Lövész
Egyesület tagjaihoz.** A nagyváradai Árpád
Lövész Egyesület tagjai részére
ismerkedési összejöveteleket rendez
minden szerdán este 8 órakor a Szé-
chenyi épületben. Ezekre az összejöve-
telekre meleg szeretettel meghívjuk az
Árpád Lövész Egyesület minden tag-
ját. Elnökség.

**KITÖRT EGY TÜZHÁNYÓ A FÜLÖP
SZIGETEKEN.** Newyorkból jelenti:
(NTI) Egy amerikai rádióállomás je-
lentése szerint a Fülöpszigeteken ki-
tört egy tüzhányó. A lakosság páni
hangulatban van. (MTI)

**AZ „EGY ÉJSZAKA ERDÉLY-
BEN” CÍMŰ FILM DÍJAT NYERT
A VELENCEI FILMMŰVÉSZETI
KIÁLLÍTÁSON.** Velencéből jelenti a
NTI: A királyi palotában vasárnap
este osztották ki a Nemzetközi Film-
művészeti Kiállítás díjait. Mussolini
kupát kapott, mint a legjobb olasz
film, a *Vaskorona* című film. A Pia-
nane serleggel tüntették ki négy fil-
met, köztük a magyar *Egy éjszaka
Erdélyben* című filmet. A magyar
Balaton című kulturfilm érdemdí-
jában részesült. (MTI)

**Sulyos szerencsétlenség a borsi ut-
építésnél.** Nagyvárad. Saját tud. Va-
sárnap délután Bors község határában
sulyos szerencsétlenség történt. Nagy
Sándor 20 éves munkás lábára na-
gyobb földtömeg zuhant és jobb alsó
lábcsontját két helyen eltörte. A nagy-
váradai mentők szállították a közkör-
házba. Állapota rendkívül sulyos.

**KÖRÖSBE FULLADT EGY NAGY-
VÁRADAI FUVAROS.** Nagyvárad.
Saját tud. Hétfőn délelőtt halál-
os baleset történt a Baross-híd kö-
zelében. Eddig ismeretlen fuvaros
két lóval és szekereivel homokot szállí-
tott a Körösből. Miközben a lovak
örvénybe kerültek s a szekeret felbo-
rították, amely maga alá temette a fu-
varost. A közelben tartózkodók a két
lovat kimentették, de a fuvarosnak
nyoma vesztett és bizonyosra vehető,
hogy a vízbe fulladt. Kivonultak a
tüzoltók és a mentők is, de csak a
szekeret és szekereit roncsait találták meg
déli 1 óráig. A szerencsétlenül járt
fuvaros holttestét keresik

Pótkocsik a nagyváradai villamosokon
Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap dél-
után és hétfőn reggel kellemes megle-
petésben volt része a nagyváradai vil-
lamosvasút utasainak. A nagyobb-for-
galmu vonalakon pótkocsikat állított
be a villamosvasút igazgatósága és
ezek a vadonatúj pótkocsik csakhamar
igen nagy népszerűsége tettek
szert, úgy hogy egyes vonalakon a
pótkocsik hamarabb megteltek utaso-
kkal, mint a vezetőpótkocsik. A pótkocsi-
kon kétféle ülés van, mint a budapesti
villamosokon és így sok utas, kényel-
mesen elfér bennük. Ertesülésünk sze-
rint a nagyobbforgalmu vonalakon ál-
landúsítják a pótkocsikat.

**SÁROSI GYURKA A KELETI
HARCTEREN.** Budapest, a Pest írja.
Sárosi György dr., a legjobb magyar
labdarúgó a napokban nagyta el gyó-
gyultan a kórházat, ahol lábtörése
sérülését gyógyították. Sárosi miní
tartalekos tüzerzászlós a kórházból
való távozása után jelentkezett pa-
ranecsokóságánál és azt kérte, hogy
*osszák be olyan csoportba, amely a
keleti harcra megy. Kérését teljesí-
tették és Sárosi vasárnap már el is
indult a keleti harcra.*

Orvosi hír. Dr. Szőke Ferenc főor-
vos szabadságáról hazakerült, ren-
deléseit újból folytatja betegeknek és
gyermekeknek. Szaniszló-utca 65. sz. a.
Telefon 15-27.

**A jövő héten döntenek a városi bér-
letek ügyében.** Nagyvárad. Saját tud.
Beszámoltunk arról, hogy a városi
épületekben levő lakásokat és üzlet-
helyiségeket felmondta a város és új
arakt bizottság állapította meg. A
beérkezett pályázatok felett a polgár-
mester javaslata alapján a kisgyűlés
dönt. Ezt a kisgyűlést a hét folyamára
hívják össze.

**NÉMET TANFOLYAM NAGYVÁ-
RADON.** Már irtnak a német tudomá-
nyos intézet által rendezendő né-
met nyelvtanfolyamról. A jelentkezők
nagy száma arra készíti a tanfolya-
mok vezetőjét, hogy a jövő hét fo-
lyamán is elfogadjon még előjegyzé-
seket. Beiratkozni lehet naponta dél-
után 6—7 óra között a Schubert-utca
5. szám alatti házban, a törvényszéki
épület mögött ahol közelebbi felvilá-
gosítást is adnak. Tanfolyamok lesze-
nek kezdők, középtudásúak és hala-
dók részére. Lesz egy tanfolyam a
német irodalomról, valamint a mai
Németország szociális és kulturális
életéről is.

**HÉTFŐN VOLT AZ ELSŐ ER-
DEMLEGES TÁRGYALÁS A GRÓF
KÁROLYI BIRTOKPERBEN.** Nagy-
várad. Saját tud. Ismeretes a gróf
Károlyi-uradalom és Pinkász bank-
ház birtokpere, amelynek első érdem-
leges tárgyalását hétfőn kezdte meg
a nagyváradai törvényszék. Az ügyet
dr. Ulain Ferenc és dr. Krüger Je-
nő képviselték, azonban az ügyme-
netben különös változás az első na-
pon nem állott be. A birtokper egyik
mellékhatása egy 3000 svájci frankos
jutalék kérdése, amelyben *Castano*
István ügyvéd és *Ajtay* János voltak
érdekelve. Az ügy két képviselője, il-
letve *Castano* és dr. Patzkó Elemér
ügyvéd között sulyos nézeteltérés tör-
tént, amelynek valószínűleg külön
felvitelje lesz.

Adományok. Az Ötvös-családnak
„Szent Antal” nevében 3 pengőt küld-
tek szerkesztőségünkbe. Fendületési
helyére juttatjuk

**NAGY KÁRT OKOZOTT AZ ANA-
TOLIAI FÖLDRENGÉS.** Istanbulból
jelenti: (Stefani) Az anatóliai föld-
rengés jelentős kárt okozott az Agri
vilajetben és környékén, ahol egész
falvak szinte teljesen elpusztultak. Az
emberáldozatok száma is nagy. Külö-
nösen a Van körüli helységek szen-
vedtek sokat. Eddig kétszáz holttestet
találtak. Attól tartanak, hogy a halot-
tak száma igen nagy lesz. Sok sebesül-
tet szállítottak kórházba. (MTI)

Berlinből jelenti: (Délkeleti iHrszol-
gálat). Ankarai jelentés szerint a ke-
let-törökországi földrengéssel kapcsola-
latban még ismertté vált, hogy Van
vilajetben Erkos mellett negyven falu
teljesen elpusztult. Itt eddig 198 halot-
tást ki a romok alól. (MTI)

**Milyen filmeket akar a magyar ka-
tolikus társadalom?** Budapestról jelen-
tik: A Katolikus Irók és Ujságírók
Pázmány Egyesülete szeptember 18-án,
csütörtökön este fél hét órakor az Ac-
tio Catholica tanácstermében választ-
mányi és taggyűlést tart. Az ülés tar-
gya: a katolikus filmszövegírók, ren-
dezők és filmkritikusok értekezlete ar-
ról, hogy milyen filmeket akar a ma-
gyar katolicizmus? Ugyanakkor előké-
szítik a Katolikus Nagygyűlés kereté-
ben ugyanebben a tárgyban tartandó
Pázmány vitaestet is.

Temetések. Oláh Ferenc szőlőbirtok-
os 78 éves korában meghalt. Temeté-
se kedden délelőtt 11 órakor lesz a
Gróf Csáky-utca 64. számú gyászház-
tól. — Biró István nyug. törvényszé-
ki irodafőigazgató 75 éves korában el-
hunyt. Temetése kedden délután 3 óra-
kor lesz a Steinberger-kápolnából. —
(Erdélyi „Concordia”)

SZINHÁZ

HETI MŰSOR.

Hétfő este mérsékelt helyárrakkal:
Gyergyói bál.

Kedd este premier bérletben: *Alte-
regő.*
Szerdán és csütörtökön este: *Alte-
regő.*

— *Ma, hétfőn este mérsékelt hely-
árral a Gyergyói Bál kerül színre.*

— *Alteregő.* Kedden este a prúzi
társulat bemutatkozása Asztalos Mik-
lósnak, a Nemzeti Színpadban óriási
sikert aratott darabjában lesz. Az Al-
teregő főszerepét Radnóty Éva, Iház
Klári, Bartók Juci, Sámássy Miklós,
Márky Géza játsszák. A nagyszerű pró-
zai ujdonság kedden premier bérlet-
ben, szerdán és csütörtökön bérletszü-
netben kerül színre.

— *Ilyenek a férfiak.* Pénteken, szeptem-
ber 19-én premier bérletben mutat-
ja be a színház az *Ilyenek a férfiak*
című nagyszerű zenés vígjáték ujdonsá-
gát. Ebben a darabban mutatkozik
be Jurik Julcsi, Moory Lucy, Dolly Fe-
renc és Kozma Andor, a társulat fő-
erősségei. Az *Ilyenek a férfiak* péntek-
től kezdve folytatlagosan műsoron
lesz egy hétiig. Szeptember 20-án, szom-
baton délután mérsékelt helyárral a
tavalyi év legnagyobb sikerű operettje
a Tokaji aszú ruhatár. Ezen, mérsékelt
helyárrakkal. 21-én, vasárnap délután
4 órai kezdettel a szezonnyitó nagy
operett a Hajduk hadnagya van műso-
ron, szintén mérsékelt helyárrakkal.

**Drága a nagyváradai színházi ruha-
tár.** Már az első színházi előadások
alatt többen is panaszkodtak, hogy
drága a színházi ruhatár. Egy kabát
20 fillér ez rendjén volna, de nemcsak
a nők, hanem a férfiak sem vihetnek
be kalapot a nézőtérre, nem is szólva
arról, hogy a mai elsötétítéses idők-
ben éjszaka a legtöbben bottal járnak.
Ha tehát egy férfi 40 fillért fizet a ru-
határért, s ha a családjával megy va-
laki a színházba, a ruhatári díj egy
pengőre is felmehet. Ezért ajánlatos
volna behozni azt a rendszert, hogy
fogasonként legyen a ruhatár díja egy
személy után 20, több személy után 30
fillér, mert tekintetbe kell venni a kö-
zönség teherbíró képességét is. Ugy
hiszük, hogy ezt a nagyon fontos szin-
házi kérdést úgy a város, mint a szin-
igazgató a közönség megnyugvására
sürgősen rendezni fogja.

Férfi kalapot olcsón vegyen **Szántay János-nál** Atalakitás, tisztítás gyárilag Bazárépület, színház oldal.

SPORT

Váratlanul gyengén szerepelt a NAC Budapesten

MAVAG - NAC 1:1 (1:1)

— Kiküldött munkatársunk telefonjelentése —

Ragyogó napsütéses vasárnapra ébredt Budapest. A NAC a Bécsi-utca pansióban kényelmesen pihent, délelőtt rövid sétát tettek a játékosok, majd könnyű ebédet kaptak, utána ismét lepihentek. Fél négy órakor vonultak ki a Bihari-úti pályára, ahol még javában folyt az előmérkőzés. A játékosok hamar megállapították, hogy a pálya talaja kitűnő állapotban van. A mérkőzésre mintegy 3000 főnyi közönség gyűlt össze, igen kíváncsiak voltak a nagyváradi együttes játékára, még a MAVAG vezetősége is 3-4 gólos NAC győzelmet „tippelt”. A csapatok nyugodtan készülődnek az öltözőben, közben szép számmal vonulnak fel a nagyváradi szurkolók, igen sok Pesten szolgáló katonát látni a nézők között.

Pontosan fél ötkor futnak ki a csapatok Thomas dr. vezetésével. A választásnál a MAVAG-nak kedvez a szerencse, így a NAC kezd enyhe szél ellen.

MAVAG: Tihanyi — Varga, Bozsor — Opatá, Kéri, Steinbach — Stiffel, Kisuczki, Joós, Gáll, Ruff.

NAC: Solymosi — Molnár, Domján — Krasznai, Juhász, Deményi — Kovács II, Kovács I, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Sárvári indítja el a labdát, tapogatózó játék alakul ki, a MAVAG megilletődötten játszik. A 4. percben hatalmas Bodola-bomba zúg el Tihanyi kapuja felett jó húsz méterről. Szörnyülködik a közönség. A 8. percben szöglethez jut a pesti csapat, Ruff rúgja, de mentik. Feljön a MAVAG, a NAC térfelén folyik a játék, a NAC csak lefutásokkal kísérletezik. Ujabb Bodola-bomba az esemény, jó húsz méterről azonban mellé lö a összekötő.

A MAVAG teljesen leveti a kezdeti megilletődöttséget, a NAC azonban nem tud magához térni.

A 11. percben Deményi jól ad előre, a csatársor azonban sehol sincs. Kovács II elől minden labdát elszed Bozsor. A következő percben szép Sárvári—Tóth akciót fut a pályán, Tihanyi azonban jól lép közbe. A 13. percben vezetéshez jut a hazai csapat.

Opatá ad előre, Molnár elveti a labdát, az tovább gurul Solymosi felé, a kapus kifut, de ott van Joós, meglöki a kapust, Solymosi kiejti a labdát és Joós a hálóba gurít. 1:0-ra vezet a MAVAG.

A gól után a MAVAG tovább támad, Bodola nagyon küzd, de úgy látszik ez is baj, mert igen sokat vállal magára. A 14. percben szöglet-rugáshoz jut a NAC, Tihanyi azonban fogja. Három perc múlva szabadrugás a MAVAG ellen. Kovács I mellé lö. A NAC-ra nem lehet ráismerni. A 19. percben veszélyes torlódás a NAC kapuja előtt.

Solymosi merész retődéssel szedi le a labdát Kisuczki lábáról.

A következő percben Gál lö mellé jó helyzetben, majd Stiffel szöglet-rugása a kapu mögé száll. Sárvári lefutása kecsgetető, de Tihanyi nagyszerű-

en helyezkedik. Deményi lö kapu fölé, majd Sárvári bombája megy ugyancsak a kapu fölé.

Ostromol a NAC, de igen sok a pontatlan passz, magas labdával játszanak, a jól fejelt pestiekkel szemben rendszerint alul maradnak.

A 30. percben Bodola elől hazaadás-sal mentenek, aztán Kovács II jó beadása marad kihasználhatatlanul, mert a NAC-csatárokat sehol sem lehet látni. A NAC térfelén folyik a játék, aztán támadásba lendülnek a zöld-fehérek.

Gól nélküli második féldő

Pontosan fél hatkor kezdik a második féldőt, erősen támad a NAC.

A 4. percben Juhász 30 méterről szeretné megismételni mult vasárnap szögletét, de nem sikerül. Molnár és Domján sokat bizonytalanok, nem sikerül a helyezkedés, a csatársor sehol sincs, a fedezetsor is gyengén működik.

Rónay edző figyelmeztetésének semmi fogantja, továbbra is csak magas labdával játszanak.

Az ötödik percben Kovács—Sárvári—Bodola a labda útja, Sárvári azonban feltűnően lagymatag, Bozsor mindent ment. A 7. percben Bodola fölé lö, Krasznai magas labdát ad előre, nem tudnak mit kezdeni vele a csatárok. Jó a MAVAG. Sárvári—Tóth III akció után Sárvári fordulásból mellé lö. Aztán a NAC jobbszárny vezet támadást, Sárvári szemképrázta lövését védi Tihanyi.

Joós fejese alig megy kapu fölé, majd igen veszélyes labdát ment Solymosi.

A 24. percben teljesen beszorul a NAC. Solymosi azonban jól véd. Most élénkül a játék, a NAC szeretné megszerezni a győztes gólt, játéka azonban széteső. A 28. percben Krasznai daucsol, Solymosi védi a szabadrugást. Kovács II beadása Tihanyié, aztán Domján és Bozsor adogat egymásnak. A 31. percben igen meleg helyzet adódik a NAC kapuja előtt:

Nehezen győzött a Törekvés a Ganz ellen

Törekvés - Ganz 2:1 (1:0)

Erzsébetligeti pálya, 1000 néző, bíró Lengyel dr.

Sáros pályán kezd a Törekvés a játékot a következő összeállításban:

TÖREKVÉS: Nyisztor — Kovács Balk — Terebesi, Kis, Nagy — Zege, Moskó, Pintye, Pap, Rocska. GANZ: Dénes — Fekete II, Kert, Virág, Turay, Szép — Hollósy, Simon, Berzi, Bartoss, Pápai.

Az első támadásokat a váradiak vezetik, de szépen támad a Ganz is. A 12. percben Rocska egyéni akcióból megszerzi a vezetést. 1:0. A féldő további részén szorongat a Törekvés, eredményt azonban nem ér el. A 40. percben Nyisztor rávetődik Hollósi lá-

Tóth Matyi jó helyzetbe kerül, Opatá azonban jól lép közbe. Bodola szabadrugása a sorfalba akad, a 36. percben a NAC játékosok közül alig van valaki a helyén. A következő percben gyönyörű Bodola—Sárvári adogatással közelítik meg a MAVAG kapuját, Sárvári nagy gólt lö, a bíró azonban les címén nem adja meg. Végre a 42. percben megszületik az egyenlítés.

Bodola jól ad Matyinak, a szélső visszajátszik, Bodola tíz méterről védhetelen gólt lö a bal felső sarokba. 1:1.

A gól után veszélyes a helyzet a NAC kapuja előtt, majd Kovács II beadását fogja Tihanyi, akinek igen jó napja van.

Szünetben

Kicsérélik a NAC játékosok a stoplikat, Rónay edző lapos játéokra figyelmezteti fiait. Sárvárt ápolják, fejbőre felszakadt, erősen vérzik.

Joós kapufát fejel, majd utána mellé lö.

Bodola veszélyes. Kovács II azonban nem akar gólt löni. Erősen küzd Juhász, a játékban azonban nincs semmi tervszerűség. Domján bizonytalanokodik a következő percekben. Igen fáradtak a játékosok, pedig nem is volt nagy iram, alacsony színvonalú játék folyt. Az utolsó percekben NAC fölény alakul ki, a MAVAG kitűnően védekezik. A 43. percben Kisuczki veszélyes, Solymosi azonban jól lép közbe. A 44. percben büntető a NAC ellen, a 16-ról lött szabadrugás mellé megy.

Bírálat:

A MAVAG váratlanul jobban játszott, lendületesen küzdött, míg a NAC-ra alig lehetett ráismerni. Értelmetlenül gyengén szerepelt a zöld-fehér együttes ezen a mérkőzésen.

A MAVAG-ból Bozsor, Joós és Tihanyi játszott kitűnően, a NAC-ból Solymosi és Bodola dicsérhető, bár a gólban erősen benne volt a kapus.

Nyilatkozatok:

Jeney elnök: Ilyen mérkőzés után nincs mondanivalóm.

Rónay edző: Ez a mérkőzés nem volt méltó az NB-hez. Ilyen játékot nem akarok többé látni.

Opatá, a MAVAG edzője: Örülök a döntetlennek, azt hiszem a győzelmet is megérdemeltük volna...

bára, ettől kezdve 10 emberrel játszik a fővárosi csapat. A második féldő 20. percében egyenlít a Ganz, a 37-ben tizenegyes hibáz a Törekvés, végül az utolsó percekben Papp megszerzi a győzelmet.

A Törekvés megérdemelte a győzelmet, bár nehezen harcolta ki. A Ganz pompás, jól összedolgozott együttes benyomását keltette. Az az érzésünk, hogy a Törekvés tovább javul.

NB eredmények:

Ferencváros—Gamma 5:3 (2:3).
Ujpest—Kispest 6:0 (4:0).
Lampart—SBTC 3:1 (1:0).

Szeged—UAC 9:2 (6:0).
DIMÁVAG—SzVSE 7:2. 4:1).
Szolnok—Elektromos 2:1 (1:1).
WMFC—KAC 3:2 (2:0).

NB II. EREDMÉNYEK:

Z. Danuvia—K. MÁV 4:2 (2:0).
Nagybánya—Törekvés 2:2 (2:0).
Goldberger SE—NyTVE 4:2 (2:2).

TENNISZ

Magyarország—Horvátország 4:2.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér,
Alláskeresőknak 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Öltözőkődni olcsón csak Molnár használatra üzemeltető lehet Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árat fizetek használt ruhákért. 183

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek. órák, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész. Rákóczi ut 19.

26 kaptár méh, mézzel együtt eladó Antal János, Nagyléta, Bihar megye.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész, Nagyváradi, Rákóczi-ut 6.

Angol választott malac 15 darab eladó a Szent László tüdőbeteg szanatóriumban. 385

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Aranyat, ezüstöt, ékszert magas áron veszek. Haslinger ékszerész Rákóczi ut 8. 545

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-u 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Különléle

Mindennemű endírozást békebeli selymekkel kifogástalanul elkészítik. JURICKAY Szent János-utca 41.

Középiskolások tanítását felelősséggel vállalom, főiskolát végzett. Cim a kiadóban. 383

Allást keres

Jogi doktorátussal bíró, kettős könyvvitelhez értő fiatalember bármilyen elfoglaltságot, állást keres vidéken is csekély díjazásért. Válaszokat „Keresztény” jellegre kér a kiadóba küldeni. 371

Allást nyec

16—18 éves erősfü állandó munkára felvétetik, Frenzel, Szent János-u. 48. 386

Fiatall főzni tudó mindenest keresek. Cim Rudolf Mosse hirdetőirodában, Bazár-épület. 384

Rikkancsokat fix fizetéssel felvesszünk. Jelentkezni a Néplap expedíciós osztályán

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyváradi, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.